

Resultater fra forsøg med sygdomme og skadedyr 2014

De mest dyrkede sorter er især modtagelige for Septoria. Der har i hvede med højt smittetryk været betaling for behandling i st. 32-33 (2-3 knæ udviklet), 37-39 (fanebladet synligt til fuldt udviklet) og 55-61 (gennemskridning). Lidt overraskende har der ikke været betaling for at bekæmpe Septoria i st. 31 (1 knæ udviklet).

Landskonsulent Ghita Cordsen Nielsen
SEGES
gcn@vfl.dk

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development' (EAFRD)

Svampebekæmpelse i hvede

Smittetrykket af Septoria var højt i 2014. Der var også et højt smittetryk af gulrust, men de mest dyrkede sorter er ikke så modtagelige for gulrust. Planteværnsforsøgene i 2014 afspejler derfor først og fremmest merudbytter for bekæmpelse af Septoria. Det gennemsnitlige bruttomerudbytte for svampebekæmpelse i de mest dyrkede

sorter var ca. 12 hkg/ha i 2014 mod 3-10 hkg/ha i de foregående 7 år. Især i de tidligt såede marker sås meget Septoria.

Det gennemsnitlige bruttomerudbytte for svampebekæmpelse i sorten Hereford var 14,8 hkg/ha (variation 4,1-22,4 hkg/ha) i 2014. Sorten er meget modtagelig for Septoria, men ikke særlig modtagelig for gulrust. Det gennemsnitlige bruttomerudbytte for svampebekæm-

pelse i Substance var 47,6 hkg/ha (variation 11,6-62,2 hkg/ha). Sorten er modtagelig for Septoria og meget modtagelig for gulrust. Sorten dækker i år ca. 2,0% af hvedearealet.

Den optimale indsats ved den delte aksbeskyttelse lå i 2014 på en samlet dosis på 75-100% normaldosis. I gennemsnit af flere års forsøg er der opnået jævnbyrdige nettomerudbytter med følgende godkendte løsninger: Bell, Bell + Aproach, Bell + Comet, Bell + Proline, Proline + Rubric og Viverda. I stedet for Proline kan anvendes Prosaro, men midlet indeholder en lavere mængde aktivstof med effekt mod Septoria end Proline, og dosis af Prosaro skal derfor øges i forhold til Proline.

0,75 liter Viverda pr. ha er sammenlignet med 0,5 liter Bell + 0,15 liter Comet pr. ha. Indholdet af aktivstof i de to løsninger er tæt på at være det samme. Der er opnået et sikkert højere bruttomerudbytte på 1,2 hkg pr. ha og nettomerudbytte på 0,8 hkg pr. ha med Viverda, hvilket

Foto 1. Septoria var den mest udbredte svampesygdom i de mest dyrkede sorter i 2014. I sortsforsøgene indgik også mange gulrustmodtagelige sorter. Det højeste bruttomerudbytte for bekæmpelse af Septoria i Hereford var ca. 22 hkg/ha og det højeste bruttomerudbytte ca. 62 hkg/ha i Substance for bekæmpelse af Septoria og især gulrust.

Tabel 1. Forsøg med 2-6 sprøjtninger på forskellige tidspunkter, 4 Landsforsøg med højt smittetryk i 2014. Nettomerudbytter er udregnet ved en kornpris på 105 og 175 kr./hkg. Udbytte i ubehandlet er 85,7 hkg/ha.

Bell		St. 31	St. 32	St. 33	St. 39	St. 59	St. 71	Brutto merudb. hkg/ha	Netto, hkg/ha 105 kr./hkg	Netto, hkg/ha 175 kr./hkg
2)	0,5	x	x	x	x	x	x	24,4	7,6	14,3
3)	0,375	x	x	x	x	x	x	22,3	8,6	14,1
4)	0,375		x	x	x	x	x	21,2	9,8	14,4
5)	0,375			x	x	x	x	18,0	8,9	12,5
6)	0,5			x	x	x		19,4	11,0	14,4
7)	0,375			x	x	x		17,1	10,3	13,0
8)	0,25			x	x	x		17,4	12,2	14,3
9)	0,5				x	x		13,2	7,6	9,8
10)	0,375				x	x		13,6	9,0	10,9
11)	0,5			x		x		14,5	8,9	11,1
LSD 2-11								2,3		

tillægges en bedre formulering af Viverda. Dette gælder ved de anvendte prisforhold i Oversigt over Landsforsøgene 2014. Firmaet anbefaler tilsætning af additivet Ultimate S til Viverda.

I flere af forsøgene i 2014 har der været betaling for yderligere at bekæmpe Septoria i vækststadiet 32-33 (2-3 knæ udviklet). Det højeste nettomerudbytte i enkeltforsøgene har været 3,9 hkg/ha for brug af 0,375 l Bell i st. 32-33. Der har ikke været betaling for en endnu tidligere behandling. Se f.eks. forsøg i tabel 1. I denne plan er der sprøjtet op til 6 gange med Bell. En sådan strategi anbefales ikke i praksis, fordi hyppige sprøjtninger med det samme middel øger risikoen for resistensudvikling hos Septoria mod svampemidler. Der er dog anvendt Bell i alle forsøgsled for kun at variere én faktor nemlig sprøjtetidspunkterne. Der har været tidlige og kraftige angreb af Septoria i forsøgene. Tre behandlinger har været optimalt uanset om kornprisen er 105 eller 175 kr./hkg.

Nye restriktioner for triazoler

Der er i efteråret 2014 kommet nye regler for, hvor meget der samlet set må bruges af visse triazoler i en mark pr. vækstsæson. Dette gælder for alle afgrøder, hvor de pågældende triazoler er godkendt.

Kun Proline og Juventus er ikke omfattet af reglerne. Mange af svampemidlerne må i hvede endvidere kun anvendes 2 gange pr. vækstsæson. Der er krydsverensstemmelse (KO) på begge forhold. Derudover er der kommet nye ”frivillige” regler om ikke at bruge samme aktivstof for mange gange for at udsætte resistensen hos Septoria mod triazoler og SDHI-midler. Landets planteavlskonsulenter tager højde for alle disse forhold ved udarbejdelsen af sprøjteplaner. Reglerne kan overholdes uden udbyttetab, men hvis man ikke er opmærksom på reglerne, kan man få problemer med KO.

Forsøg med vandmængde

I 2 forsøg med et højt smittetryk af Septoria blev der opnået et

merudbytte på ca. 6 hkg/ha for at hæve vandmængden fra 150 til 200 l vand pr. ha ved svampebekæmpelse med en konventionel marksprøjte, mens der i to forsøg med lavt smittetryk ikke var forskel på udbyttet ved de to vandmængder. Tidligere års forsøg har også vist merudbytte for at hæve vandmængden. Danfoilsprøjten klarede sig med 40 l vand pr. ha lige så godt som den konventionelle sprøjte. Der blev i forsøgene sprøjtet på tørre planter. Ved sprøjtning på tørre planter anbefales det derfor at bruge 200 l vand, mens der ved sprøjtning på tidspunkter med dug på bladene kan anvendes mindre vand.

Hvedegalmyg

I 2 Landsforsøg blev der fanget hvedegalmyg over tærsklen i feromonfælder på et følsomt udviklingstrin, og der blev opnået et nettomerudbytte på ca. 9 henholdsvis 2,5 hkg/ha for bekæmpelse af hvedegalmyg. Det bedste bekæmpelsestidspunkt var lige før begyndende skridning (st. 42). I forsøget med det højeste merudbytte blev der ikke opnået en effektiv bekæmpelse. Ifølge tyske forsøg er en velpaceret sprøjtning oftest tilstrækkelig. Ved usædvanlig kraftige angreb kan der dog være betaling for to behandlinger i st. 42 henholdsvis st. 59 (gennemskridning).

Svampebekæmpelse i vårbyg

Der er i gennemsnit af 3 års forsøg opnået et sikkert højere nettomerudbytte på 1,2 hkg/ha ved at anvende 0,35 l Prosaro + 0,15 l Comet i stedet for 0,5 l Prosaro. Der er i gennemsnit af for-

søgene opnået nettomerudbytter på omkring 1-2 hkg/ha, og i to forsøg med meget skoldplet henholdsvis meget bygbladplet blev der opnået nettomerudbytter op til ca. 10 hkg/ha. Vær især opmærksom på angreb af skoldplet og bygbladplet ved forfrugt byg og samtidig reduceret jordbearbejdning.

Svampebekæmpelse i rug

Der er ikke opnået sikre merudbytter for svampebekæmpelse i 4 Landsforsøg i rug i 2014, hvor angrebene af brunrust kom sent (2 procents dækning primo juni i st. 69). I gennemsnit af 5 forsøg i sorterne KWS Magnifico og Palazzo er der opnået sikre nettomerudbytter på op til 1 hkg/ha i gennemsnit af forsøgene og op til ca. 3 hkg/ha i forsøget med de højeste merudbytter. Gefion har udført 2 egne forsøg, hvor der er opnået sikre nettomerudbytter op til ca. 7 hkg/ha.

Svampebekæmpelse i vinterraps

I ca. halvdelen af årets forsøg med svampebekæmpelse under blomstring har der været relativt kraftige angreb af knoldbægersvamp, og der er opnået sikre nettomerudbytter for svampebekæmpelse på op til 15,0 hkg/ha. Kun i 2 ud af 13 forsøg er der opnået et sikkert højere nettomerudbytte ved at dele behandlingen i to sprøjtninger under blomstring.

Kålbrot

Kålbrotssvampen breder sig i Danmark. To kålbrotresistente sorter har været med i sortsforsøgene. Mendelson har opnået forholdstal 98 og 91 for udbytte i 2013 henholdsvis 2014. Sor-

ten Mentor har kun været med i forsøg i 2014, hvor forholdstallet for udbytte var 101. De bedste sorter havde forholdstal for udbytte på 103-108 i 2014. De resistente sorter anbefales ikke dyrket rutinemæssigt, men først ved væsentlige angreb af kålbrot i marken (mere end 10-15% angrebne planter). Dette skyldes, at resistensen ved gentagen dyrkning af sorterne kan "nedbrydes". Resistensen er den samme i alle de udbudte resistente sorter.

Rust i rajgræs

I 2 forsøg i rajgræs har der været meget kronrust, og der er opnået store nettomerudbytter for bekæmpelse. I gennemsnit af 8 forsøg i 2012-2014 er der opnået et nettomerudbytte på ca. 1950 kr./ha for svampebekæmpelse ved en frøpris på 9,5 kr./kg. ■

Knoldbægersvamp var mere udbredt end normalt i 2014.

Kålbrot breder sig desværre i mange marker i Danmark.